

APSAUGOKIME VAIKUS, NUO INFEKCINIŲ LIGŲ – SKIEPAIS.

Vaikai praleidžia daug laiko kolektyvuose, bei uždaroose patalpose, kur susidaro palankios sąlygos, plisti infekcinėms ligoms. Dėl nesusiformavusių higienos įgūdžių vaikai, dažniau nei suaugę, užsikrečia infekcinėmis ligomis per nešvarias rankas ir daiktus.

Kolektyvuose daug didesnė rizika užsikrėsti ir oro lašeliniu keliu plintančiomis infekcijomis, kurių didžioji dalis valdomos skiepais. Visi vaikai (nuo naujagimių iki 16 metų) skiepijami pagal *Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendorių*, nuo infekcinių ligų kaip: tuberkuliozė, hepatitas B, kokliušas, difterija, stabligė, *Haemophilus influenzae* B tipo infekcija, poliomielitas, pneumokokinė infekcija, tymai, raudonukė, epideminis parotitas, žmogaus papilomos virusas (ŽPV), B tipo meningokokinė infekcija, rotovirusinė infekcija.

		LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKŲ PROFILAKTINIŲ SKIEPIJIMŲ KALENDORIUS													
Eil. Nr.	VAKCINA	AMŽIUS													
		Iki 24 val.	2-3 paros	1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.	4 mėn.	5 mėn.	6 mėn.	12-15 mėn.	15-16 mėn.	18 mėn.	6-7 metai	11 metų	15-16 metų
1.	Tuberkuliozės vakcina		BCG												
2.	Hepatito B vakcina	HepB*		HepB					HepB						
3.	Kokliušo, difterijos, stabligės vakcina				DTaP		DTaP		DTaP			DTaP	DTaP		DTaP
4.	B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> infekcijos vakcina				Hib		Hib		Hib			Hib			
5.	Poliomielito vakcina				IPV		IPV		IPV			IPV	IPV		
6.	Pneumokokinės infekcijos vakcina				PCV		PCV			PCV**					
7.	Tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina										MMR**		MMR		
8.	Žmogaus papilomos viruso infekcijos vakcina													HPV1 HPV2***	
9.	B tipo meningokokinės infekcijos vakcina					MenB		MenB		MenB**					
10.	Rotavirusinės infekcijos vakcina				RV		RV		RV****						

Ką daryti, jeigu praleidote profilaktinį skiepimą pagal skiepų kalendorių?

1. Jeigu vaikas nėra paskiepytas pagal Kalendorių, nebedelskite, kreipkitės į savo šeimos gydytoją dėl individualaus skiepimų plano sudarymo ir užtikrinkite vaiko apsaugą nuo užkrečiamųjų ligų.
2. Pasitarkite su savo šeimos gydytoju dėl rekomenduojamų skiepų, kurie nėra įtraukti į Kalendorių arba pakartotinių skiepų, jeigu jau atėjo laikas.
3. Jeigu dar turite abejonių dėl skiepimų aktualumo, ar kitokių klausimų susijusių su skiepais, kreipkitės į savo šeimos gydytoją, gydytoją infektologą ar kitą patikimą specialistą. Nepalikite neišspręstų klausimų.
4. Rekomenduojame tą padaryti dar prieš pradedant lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą. Dauguma profilaktiniame skiepų kalendoriuje numatytų skiepų svarbu įskiepyti dar pirmaisiais – antraisiais gyvenimo metais, kad būtų užtikrintas patikimas ir ilgalaikis vaiko imunitetas.

Dabar tėveliai gali rinktis ir mokamai paskiepyti vaikus nuo vėjaraupių, meningokokinės infekcijos, rotavirusinės infekcijos, gripo, erkinio encefalito, virusinio hepatito A ir kt. Šios ligos yra ganėtinai sunkios, galinčios sukelti komplikacijas, sunkius liekamuosius reiškinius.

Nuo B tipo meningokokinės infekcijos valstybės lėšomis skiepjami kūdikiai ir vaikai iki 15-16 mėnesių amžiaus, tačiau vyresnio amžiaus vaikus gali paskiepyti tėvai ar globėjai savo lėšomis.

Gripo ir pneumokokinės infekcijos skiepai kompensuojami, jei asmuo patenka į rizikos grupes. Nepriklausantys rizikos grupėms asmenys, tačiau norintys pasiskiepyti savo lėšomis, turi kreiptis į savo gydymo įstaigą.

Tęsimas nemokamas suaugusiųjų skiepimas nuo difterijos ir stabligės, todėl vyresni nei 26 metų amžiaus asmenys, norintys pasiskiepyti nuo minėtų infekcijų, turėtų kreiptis į šeimos gydytoją.

Kartais klaidingai galvojama, jog sumažėjus sergamumui atitinkama liga, skiepyti vaiko nereikia, tačiau ligos sukėlėjas neišnyksta, o skiepų pagalba pasiekus aukštą kolektyvinio imuniteto lygį, visuomenė tampa atspari ligai.

Pasitaiko atvejų, kai tėveliai atsisako skiepyti savo vaikus pagal skiepų kalendorių. Tam įtakos turi klaidingi įsitikinimai, žinių stoka, viešoje erdvėje skleidžiama neigiama informacija apie vakcinas bei jų sukeliamas pašalines reakcijas. Tačiau statistika rodo, kad nepageidaujamos reakcijos į skiepus registruojamos retai.

Keletas dažniausiai pasitaikančių mitų:

- Vakcinos kenkia ir gali sukelti ilgalaikių, mums nežinomų pasekmių.
- Tik geresnių gyvenimo sąlygų bei higienos pagalba nebesergama kai kuriomis infekcinėmis ligomis, skiepai nereikalingi.
- Vaiko skiepijimas nuo kelių ligų tuo pačiu metu sustiprina šalutinio poveikio grėsmę ir gali perkrauti imuninę sistemą

Viską apibendrinant, skiepai yra labai svarbu, jei yra norima išlikti sveikiems. Nors ši tema iš tiesų yra labai kontraversiška, tačiau reikėtų atidžiau rinktis šaltinius iš kurių perduodama informacija ir taip galima stebėtinai sumažinti sklandančių mitų gausą.

Skiepijimas yra viena iš užkrečiamųjų ligų kontrolės prioritetinių sričių, siekiant suvaldyti vakcinomis valdomas užkrečiamąsias ligas. Skiepai padeda apsaugoti tiek vaikus, tiek ir suaugusius asmenis nuo susirgimų, jų komplikacijų bei mirčių.

Saugokime ir tausokime savo ir aplinkinių sveikatą!

Pasaulio sveikatos organizacijos teigimu, kiekvienas vaikas turi teisę gyventi be ligų, kurių galima išvengti skiepijantis. Paskiepyti vaikai apsaugomi nuo užkrečiamųjų ligų, todėl turi geresnes saviraiškos galimybes, kurios svarbios ne tik vaikystėje ir paauglystėje, bet gali lemti visą gyvenimą.

Parengė: visuomenės sveikatos specialistė Lina Jurgaitė, pagal ULAC, NVSC medžiagą, tel. +37067684786, el. paštas: lina.jurgaite@sveikatos-biuras.lt